

oktober 2006

BRANDWEER
Gelderland-Zuid

Deze krant wordt u aangeboden door de brandweerkorpsen en de regionale brandweer in Gelderland-Zuid. In de korpsen vormt preventie een belangrijk onderdeel van het brandweerwerk. Belangrijk, want preventie heeft alles te maken met het voorkómen van brand. Maar de brandweer kan dit werk niet alleen. Zij heeft u daarbij nodig. Brandpreventie is namelijk mensenwerk! Ook u kunt een bijdrage leveren aan een brandveilige woon- en leefomgeving. In deze krant laten drie preventiemedewerkers dat zien.

Brandpreventie

brandweerwerk / mensenwerk

De brandweer heeft u nodig!

Het is belangrijk dat de preventiemedewerkers op de hoogte zijn van de actuele ontwikkelingen in hun vakgebied. Tijdens de zogenaamde studieochtenden, die circa vijfmaal per jaar worden gehouden, delen zij kennis en informatie met elkaar en ontwikkelen zij gezamenlijk producten. Dit alles met als doel: Een goede dienstverlening aan de bevolking in Gelderland-Zuid!

Brand in huis? Dat overkomt mij niet! Veel mensen denken dat brand alleen anderen overkomt. Maar niets is minder waar. Vaak kunt u op een eenvoudige manier en met weinig geld heel veel doen om uzelf en uw huisgenoten tegen brand te beschermen. Jeroen Brakels van Brandweer Tiel laat u dit zien. Wellicht werkt u. Dan brengt u een groot deel van uw tijd op uw werk door. Joram Gielbert, preventiemedewerker van de regionale brandweer, geeft u wat aandachtspunten voor een brandveilige werkplek. En Theo Klösters van Brandweer Millingen aan de Rijn - Ubbergen - Groesbeek laat u tenslotte zien hoe u zorgeloos kunt genieten van vakantie en vrije tijd. Naast deze drie medewerkers staan uiteraard ook de overige preventiemedewerkers graag voor u klaar. Heeft u vragen over brandveiligheid? Bel gerust. De telefoonnummers van de brandweerkorpsen staan vermeld op de achterzijde van deze krant.

Accent op voorkómen

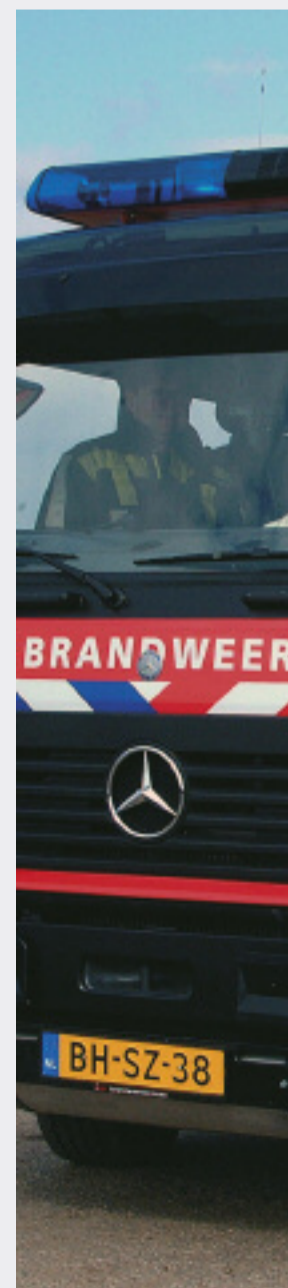
Regelmatig ziet u de grote rode voertuigen van de brandweer rijden op weg naar een brand of een ongeval. Dit is het meest bekende deel van het brandweerwerk. Maar de brandweer doet nog veel meer dan blussen en technische hulp verlenen bij ongevallen. Er zijn ook brandweerm medewerkers die, in een kleine rode auto, op pad gaan om een bedrijf, café of evenement te bezoeken. En weer terug op hun werkplek buigen zij zich over bouwtekeningen of leggen de bevindingen van een controle vast op papier.

De medewerkers die hier worden bedoeld houden zich bezig met preventie. Dit deel van het brandweerwerk richt zich op het voorkómen van brand. De afgelopen jaren is het accent in het brandweerwerk steeds meer komen te liggen op het voorkómen en beperken van brand en andere incidenten. De hedendaagse brandweer is een veiligheidsorganisatie met een breed takenpakket.

Voorbeelden van dit laatste zijn ziekenhuizen en verzorgingshuizen. In een gebruiksv vergunning worden eisen gesteld aan bijvoorbeeld vluchtwegen, de bereikbaarheid van blusmiddelen en versieringen. Deze eisen hebben uiteraard het meeste effect wanneer ze ook worden gecontroleerd. De brandweer controleert regelmatig of gebouwen als studentenhuizen, horecagelegenheden en scholen wel voldoende brandveilig worden gebruikt. De controles van de brandweer beperken zich overigens niet alleen tot gebouwen. Ook bij evenementen kunt u de brandweer tegenkomen die controleert of aan alle brandveiligheidseisen wordt voldaan. Naast het uitvoeren van controles geven de preventiemedewerkers ook voorlichting en adviezen over brandveiligheid. Kortom: preventie is een veelomvattende brandweertaak die een grote bijdrage levert aan uw veiligheid.

Alle korpsen in de regio Gelderland-Zuid hebben specialistische medewerkers in dienst die zich bezighouden met preventie. Zij bekijken of een gebouw voldoet aan de brandveiligheidseisen en of het pand brandveilig wordt gebruikt. Sommige gebouwen hebben een zogenaamde gebruiksv vergunning nodig. Daarbij gaat het om gebouwen waarin grotere groepen mensen verblijven of mensen aanwezig zijn die minder zelfredzaam zijn.

Woningbranden in Nederland	5.400
Per dag	15
Aantal dodelijke slachtoffers	35
Aantal gewonden	700
Schade per woningbrand	€ 24.000

Brand in cijfers

In 2004 telde Nederland 5.400 woningbranden. Dat zijn gemiddeld bijna 15 branden per dag. In 2004 stierven 35 mensen door een brand in een woning. Dodelijke slachtoffers vallen vooral wanneer een brand te laat wordt ontdekt. Ongeveer 700 personen raakten gewond. De gevolgen van brand kunnen ook zeer ingrijpend zijn door het verlies van bezittingen met emotionele waarde. De materiële schade per woningbrand bedroeg in 2004 gemiddeld € 24.000.

Brand overvalt mensen onvoorstelbaar snel. De meeste woningbranden beginnen klein, bijvoorbeeld met een sigaret in de prullenbak. Deze sigaret kan daar een smeulend brandje veroorzaken. Dit brandje kan uren doorgaan, totdat er net voldoende warmte is gevormd om een kleine vlam te veroorzaken. Deze vlam

ontsteekt het brandbare materiaal in de directe omgeving. De brand die ontstaat produceert warmte en zorgt er voor dat materialen, die zich verder van de brand af bevinden, brandbare gassen vrijgeven. In de kamer wordt het steeds warmer en er ontstaan steeds meer gassen. Op een gegeven moment vormt het gas met de in de kamer

aanwezige zuurstof een brandbaar mengsel. Dit gasmengsel wordt door de brand ontstoken. En in korte tijd staat de hele kamer in brand. Tussen het eerste vlammetje en het ontstaan van deze vuurzee ligt ongeveer 15 minuten.

"De wasdroger maak ik regelmatig schoon"

Zij gingen even naar de stad en waren slechts driekwartier weg. Toen zij terug kwamen in hun woning ontdekten ze dat er geen stroom meer was in de keuken. Bovendien rook het merkwaardig en dwarrelden er kleine roetdeeltjes naar beneden. Toen ze omhoog keken, zagen ze rook uit het ventilatiekanaal van de badkamer komen. Op dat moment wisten ze dat er brand was. Dit verhaal gaat over een Nijmeegs gezin dat eerder dit jaar werd geconfronteerd met een fikse vuurzee op de tweede verdieping van hun woning.

"Wij waren even het huis uit en hadden de wasdroger aan staan. Met twee werkende ouders en een kindje van 8 maanden is het niet altijd mogelijk om de was te doen als je thuis bent. Na terugkomst zagen we al snel dat er op de tweede verdieping iets niet in orde was. Mijn vrouw is met ons kindje op de eerste verdieping gebleven en ik ben meteen naar boven gerend. Uit het ventilatierooster en door de kieren van de badkamerdeur kwam rook naar buiten. Ik voelde aan de deur. Die was gloeiend heet. De verf op de muur begon al te bladderen. Je hoorde de brand binnen knetteren. Voor mij was duidelijk dat blussen, met ons blustoestel, niet meer mogelijk was. Ik heb snel wat kleding voor de openingen gelegd om de aanvoer van zuurstof te beperken en rookschade te voorkomen. Ondertussen belde mijn vrouw het alarmnummer 112."

Zwarte rook

"Ik heb nog snel een tasje gepakt met kleding en drinken voor ons kindje. Terwijl ik hiermee bezig was, hoorden we de brandweer al aankomen. Aan de achterzijde van de woning kwamen de rookwolken naar buiten. Toen de brandweer de deur van de badkamer opende, kwam er dikke zwarte rook uit de ruimte. Gelukkig konden zij de brand met weinig water blussen, waardoor de waterschade beperkt bleef. De brandweer bracht de droger en andere verbrande spullen direct naar buiten. Van de wasdroger was bijna niets meer over. Al het plastic was gesmolten. Het moet daarbinnen heel erg heet zijn geweest."

Hulp

"We zijn verbaasd over de hulp die door de verzekeraar direct na de brand werd geboden. Het trappengat lag vol roet en dat werd diezelfde avond al meteen schoongemaakt. Het schoonmaakbedrijf heeft vijf dagen aan één stuk gewerkt om alles weer netjes te krijgen. En ook stroom en gas kregen we weer snel. De gang is van boven tot onder opnieuw geschilderd en er zijn een nieuwe CV-ketel, wastafel, toilet en plafond geplaatst. De verzekering is heel soepel geweest. Het is heel fijn dat je er op zo'n moment niet helemaal alleen voor staat. Het wordt allemaal netjes voor je geregeld."

Visioenen

"De brand is gelukkig beperkt gebleven. Maar wat zou er zijn gebeurd als de deur van de badkamer open had gestaan? Ons kindje van 8 maanden heeft zich gelukkig nog niets gerealiseerd van de brand. En ook mijn man en ik hebben er geen emotionele schade aan overgehouden. Wel had ik na de brand allerlei visioenen van een totaal uitgebrand huis en dat ons kindje brandwonden had. Gelukkig heb ik daar nu geen last meer van. Mijn sieraden, die een grote persoonlijke waarde vertegenwoordigen, zijn behouden gebleven. Daar ben ik heel blij mee, want die zijn onvervangbaar."

Deksel

"De oorzaak van de brand is nooit achterhaald. Ik maak de droger regelmatig schoon. Twee weken voor de brand had ik dit nog gedaan. Na de brand zijn we op zoek gegaan naar een nieuwe droger. We vroegen de verkoper of hij ook brandveilige drogers verkocht. Helaas bestaan deze niet. Wel adviseerde hij het deksel er af te halen om de wasdroger zo extra goed schoon te kunnen maken. Ik denk dat dit bij veel mensen niet bekend is. Het is belangrijk om je bij de aankoop goed te laten voorlichten over het onderhoud van dergelijke apparatuur. In elk geval zal ik de wasdroger nooit meer aanzetten als ik niet thuis ben!"

Hete lucht, stof... Brand!

Brandpreventie

Een op de drie woningbranden is het gevolg van geen of onvoldoende onderhoud van elektrische apparatuur, of verkeerd gebruik daarvan. U kunt er zelf veel aan doen om brand in apparatuur te voorkomen. Vaak gaat het daarbij om eenvoudige maatregelen.

Gebruik apparatuur alleen waarvoor het is bedoeld en lees de handleiding vóór het gebruik altijd goed door. De wasdroger staat met stip op de eerste plaats van elektrische apparaten die brand kunnen veroorzaken. Hete lucht en stof vormen namelijk een "ideale" combinatie voor een brand. Maak daarom het filter van de wasdroger bij voorkeur na iedere wasbeurt stofvrij. En vraag bij de aankoop uw leverancier advies over onderhoud en reiniging van uw wasdroger en/of wasmachine.

Het goed schoonmaken van apparatuur is uiteraard ook bij kleine elektrische apparaten van belang. Denk hierbij aan de haarföhn, frituurpan, stofzuiger en broodrooster.

Schoorsteen

En wat voor deze apparatuur geldt, geldt ook voor de schoorsteen van uw houtkachel of open haard. Deze moet tenminste één keer per jaar goed worden gereinigd. En laat uw geiser, CV-installatie of gaskachel eveneens jaarlijks door een erkend installateur controleren en onderhouden. Er zijn nog meer dingen waar u op kunt letten. Denk bijvoorbeeld aan het uitschakelen van uw televisietoestel als er niemand meer kijkt. Laat de TV dus nooit op stand-by staan. Dit voorkomt brand en scheelt ook in uw stroomrekening.

Keuken

Ook voor de keuken zijn er enkele aandachtspunten op het gebied van brandpreventie. Zorg bijvoorbeeld altijd voor een schone afzuigkap. Maak minimaal eenmaal per drie maanden het vetfilter van de afzuigkap schoon en/of vervang het. Als u aan het koken bent, blijf dan bij het kooktoestel in de buurt en houd brandbare spullen op veilige afstand van het fornuis.

Brand bestrijden

Als u goede veiligheidsmaatregelen treft, neemt de kans dat brand ontstaat drastisch af. Maar 100% veiligheid is helaas niet te realiseren. Het is niet te hopen dat brand u overkomt, maar als het wel gebeurt, dan is het goed te weten wat u kunt doen. Een beginnende brand in uw woning kunt u in veel gevallen zelf blussen met een geschikte brandblusser. Bedenk daarbij dat uw blusser alleen beginnende brandjes aan kan. Voor u eventueel gaat blussen is het belangrijk eerst de drie volgende punten af

te handelen:

- Breng huisgenoten in veiligheid;
- Bel de brandweer (112), u weet immers vooraf niet of de brand controleerbaar blijft;
- Breng uzelf nooit in gevaar.

Blus alleen als u zeker weet dat u zonder moeite en gevaar de ruimte kunt verlaten. Wees in het bijzonder op uw hoede voor rook. Rook is giftig en daarom gevaarlijker dan vuur.

Blusmiddelen

Bij het blussen kunt u gebruik maken van verschillende kleine blusmiddelen, zoals poederblussers of schuimblussers. Het eenvoudigste blusmiddel is uiteraard water. Een kleine slanghaspel die permanent is aangesloten op de waterleiding is dan ook een goed blusmiddel. Water is echter niet voor alle branden geschikt. Gebruik nooit water voor het blussen van brandende olie of vet. Dit geldt ook voor branden waarbij elektriciteit in het spel is. Een vlam in de pan mag u dus nooit met water blussen. Vlam in de pan ontstaat doordat olie of vet in de pan oververhit raakt. Zet bij een vlam in de pan onmiddellijk de warmtebron en de afzuigkap uit. Gebruik een passend deksel die u van u af over de pan heen schuift. Laat het deksel op de pan tot de vlam uit is. Een blusdeken is ook een geschikt middel voor het blussen van een vlam in de pan. Bewaar deze blusdeken dan ook bij voorkeur in de keuken.

Brandtest

Via de site www.brandtest.nl kunt u een persoonlijke brandtest doen, waarbij u zelf kunt bepalen of er in uw woning een verhoogd risico is en zo ja, wat u daar aan kunt doen.

Rookmelders redden levens!

Het zal u niet zijn ontgaan. Dit jaar staat de Nationale Brandpreventieweek in het teken van de rookmelders. In diverse media is hier de afgelopen tijd ruim aandacht aan besteed. Niet voor niets! Rookmelders kunnen in geval van een brand uw leven en dat van uw gezin redden!

Een brand is te zien, te ruiken, te horen en te voelen. Bij daglicht en als u in de buurt bent van de brand, zal deze vaak niet onopgemerkt blijven. Anders is het als u in de woonkamer zit en de brand breekt op zolder uit of als u 's nachts wordt getroffen door brand. Dan is het van levensbelang dat u tijdig wordt gewaarschuwd. Rookmelders zijn een uitermate effectief middel om mensen op tijd te waarschuwen. Wanneer de rook een rookmelder bereikt, gaat er direct een alarm af, waardoor de bewoners worden gewaarschuwd. Op dat moment is er meestal nog voldoende tijd om uit het huis te komen of de brand te blussen.

In de huizen die na 2003 zijn gebouwd, zijn rookmelders al verplicht gesteld. Is uw huis ouder en heeft het geen rookmelder(s), schaf deze dan aan. Laat u bij de aankoop goed adviseren door de verkoper. Let er in ieder geval op dat uw melder is voorzien van het Goedgekeurd Keurmerkinstituut-logo. En koop een rookmelder die u onderling kunt koppelen. Het beste is om alle ruimten, waar u doorheen moet als u uw huis bij brand ontvlucht, te voorzien van rookmelders. De gang, hal of overloop zijn daarbij belangrijke plaatsen.

De meeste rookmelders worden gevoed door de stroom van een batterij. Denk er aan deze batterijen regelmatig te vervangen. Doe dit bij voorkeur op een vast tijdstip in het jaar, bijvoorbeeld direct na de vakantie of met nieuwjaar. Zo vergeet u het niet en weet u zeker dat de melders werken. Maak uw rookmelder ook regelmatig schoon en test deze. Op de rookmelder zit hiervoor een testknop.

Kijk ook op: www.NationaleRookmelderdag.nl

"Met tranen in de ogen"

Het was de op één na laatste schooldag voor de grote vakantie. De leerlingen en leerkrachten van een school voor speciaal onderwijs bereidden zich voor op de zomervakantie. Die voorlaatste schooldag verliep echter heel anders dan gepland.

Een aantal leerlingen kreeg de opdracht om wat spullen naar zolder te brengen. Een van deze leerlingen zag daar een kaars liggen en stak deze aan. De andere jongens deden voor de lol de deur van de bergruimte op zolder voor zijn neus dicht. De jongen, die net de kaars had aangestoken, schrok daar hevig van. Hij liep snel naar de deur. Ondertussen viel de kaars om. De zolder van het oude schoolgebouw bestond uit veel brandbaar materiaal. In een mum van tijd greep het vuur om zich heen. De jongen probeerde het vuur nog te doven, maar dit lukte niet meer. Het dramatische gevolg van de omgevallen kaars was al snel zichtbaar. "Leerlingen, die kort daarna met een taxi arriveerden, zagen vanaf de speelplaats de vlammen al uit het dak slaan", vertelt René Pouwels, coördinator van de afdeling voortgezet speciaal onderwijs. Hij zal deze dag, die inmiddels ruim vijf jaar achter hem ligt, nooit meer verge-

"De brand brak rond kwart voor 9 's ochtends uit. Het tijdstip waarop de lessen begonnen. Leerkrachten probeerden de brand nog te blussen, maar dit was helaas onbegonnen werk. We zijn toen meteen gestart met de ontruiming van de school. Ik ging met een aantal collega's alle klaslokalen langs en vroeg de leerkrachten met hun leerlingen het schoolgebouw te verlaten. Het woord 'brand' is daarbij niet genoemd, want er mocht onder de leerlingen absoluut geen paniek ontstaan. Boven, op de zolderverdieping, greep het vuur om zich heen, terwijl de kinderen beneden nog in de rij stonden om naar buiten te gaan. Ze wisten op dat moment niet waarom ze naar buiten moesten. De ontruiming verliep

goed. Er was geen paniek en de leerlingen verlieten in alle rust het gebouw. We zijn nog wel een paar keer de school doorgelopen om er echt zeker van te zijn dat alle leerlingen buiten waren. Op het moment van de brand wisten we niet exact welke leerlingen al op school waren. De kinderen komen namelijk veelal met taxibusjes en dit betekent dat ze 's ochtends gefaseerd arriveren."

Tas

"Toen de kinderen buiten waren, zagen ze de enorme vuurzee boven in het schoolgebouw. De leerkrachten letten goed op dat niemand het gebouw meer in liep. Zo was er een jongen die zijn broodtrommel wilde halen. Die moest ik stevig vasthouden, anders was hij zo het schoolgebouw weer ingelopen. De opvang van de leerlingen kwam vlot op gang. We kregen alle medewerking van een naburig café en bejaardencentrum. Ik had in een opwelling bij het verlaten van het gebouw nog gauw de tas van de directeur meegenomen en dat bleek achteraf een goede zet te zijn geweest. Daarin bevonden zich namenlijsten en belangrijke telefoonnummers die je op zo'n moment broodnodig hebt. Zo konden we al meteen het nodige regelen zoals het informeren van ouders, taxibedrijven, instanties en bestuursleden."

Roes

"Het is heel raar om mee te maken. In het begin ben je druk met het regelen van allerlei zaken. Je bent in een soort van roes aan het werk, zonder dat je echt beseft wat er aan de hand is. Toen de brandweer aan het blussen was, kon ik op een gegeven moment niet veel meer doen dan toekijken. Ik ben toen even gaan zitten en zag alles in vlammen opgaan. Dan zit je met tranen in je ogen. Wij hadden heel veel materialen die door creatieve mensen speciaal voor onze kinderen waren ontwikkeld. Materialen die niet te koop zijn! Je ziet het verbranden en je kunt niets doen. Dat is erg triest. De eerste zorg gaat uiteraard uit naar de kinderen, maar daarna komt het verlies van de spullen. Dat moet je ook verwerken. Gelukkig zijn de dossiers van de leerlingen, die voor ons erg belangrijk zijn, gedeeltelijk behouden gebleven. Die waren

goed opgeborgen in brandwerende archiefkasten. Zo zie je maar weer dat dergelijke maatregelen enorm belangrijk zijn. Nu, ruim vijf jaar later, merken we nog steeds dat spullen er niet meer zijn. En wat me bij mezelf opvalt, is dat ik ook thuis veel bewuster ben gaan kijken naar brandveiligheid, vooral de eerste tijd na de brand. Inmiddels hebben we een hele mooie school teruggekregen, maar dat weegt niet op tegen al die ellende. Er zijn leerlingen die het er nu nog over hebben. En ook onder het personeel komt de brand nog regelmatig ter sprake. Soms hebben we het over een bepaalde gebeurtenis en dan wordt de vraag gesteld: "Was dat vóór of na de brand?"

Ontruimingssignaal

Het is belangrijk te weten bij wie u een brand moet melden, maar eveneens is het noodzakelijk dat u weet hoe u wordt gewaarschuwd indien u het gebouw moet verlaten. In veel bedrijven is daarvoor een ontruimingssignaal afgesproken. In de meeste gevallen is dit een zogenaamd slow-whoop-signaal. Dit is een herhalend signaal dat in toonhoogte oploopt. Maar het kan ook een belsignaal zijn of een tekst die via de omroepinstallatie te horen is.

Het komt regelmatig voor dat het ontruimingssignaal wordt verward met andere signalen, bijvoorbeeld dat van het inbraakalarm. Het is daarom van belang dat iedereen op de hoogte is van het ontruimingssignaal en dit herkent, bijvoorbeeld door het eens per maand te testen.

Ga ook altijd serieus met een ontruimingsoefening om. Te vaak blijven mensen zitten bij een ontruimingsoefening, omdat het immers toch niet 'echt' is. Deelname aan de oefening is erg belangrijk. Dit leert u namelijk wat u moet doen wanneer bij een echt incident het ontruimingssignaal klinkt.

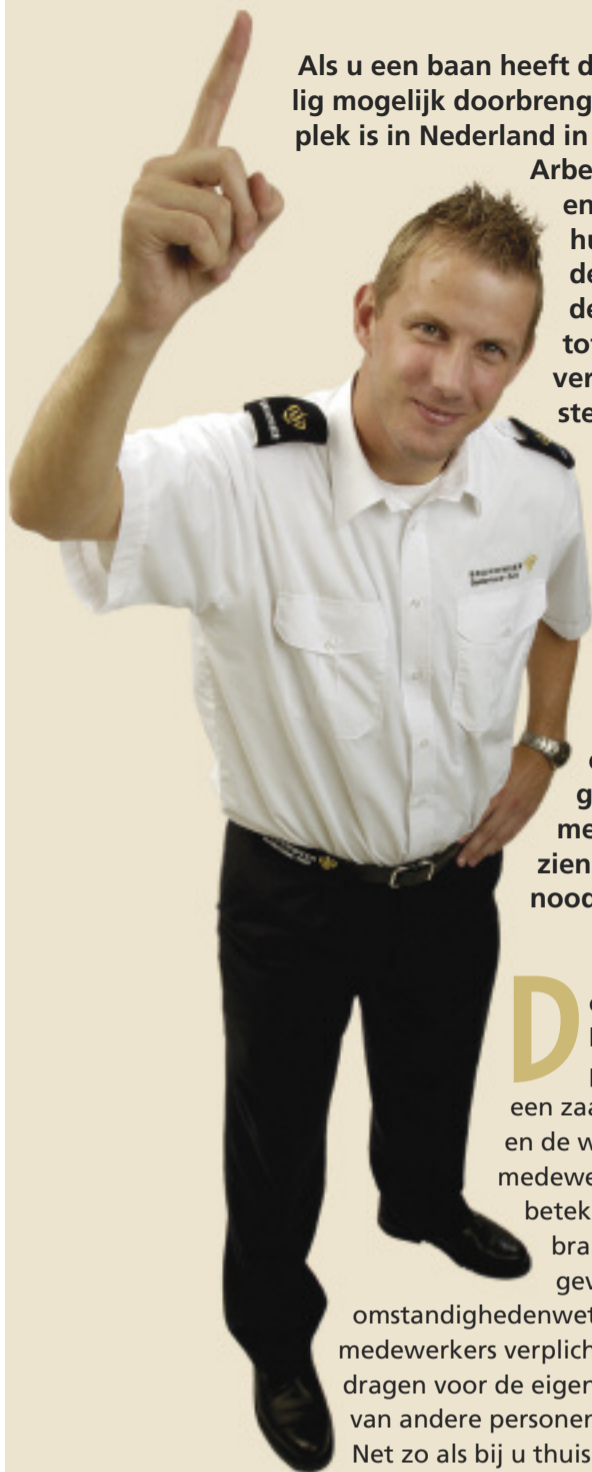
Folderreeks

De brandweer heeft een reeks brochures samengesteld waarin handige tips en adviezen worden gegeven op het gebied van brandveiligheid.

Onderwerpen als bedrijfshulpverlening, het ontruimingsplan en gebruiksvergunningen worden in deze brochures uitgebreid behandeld. Maar ook voor particulieren zijn er diverse folders beschikbaar waarin verschillende thema's aan bod komen, zoals: Brandpreventie op vakantie, Brandpreventie voor ouderen, Doe-het-zelven en brandveiligheid en Op kamers en brandveiligheid. De folders zijn te downloaden via de site van de Regionale Brandweer Gelderland-Zuid, www.rbgz.nl, of bij uw gemeentelijke brandweer te verkrijgen.

Samen werken aan veiligheid

Als u een baan heeft dan wilt u uw werktijd uiteraard zo veilig mogelijk doorbrengen. De (brand)veiligheid op de werkplek is in Nederland in diverse wetten geregeld. Zo is er de Arbeidsomstandighedenwet die bedrijven en instellingen verplicht stelt om bedrijfs-hulpverlening (BHV) te organiseren. In de praktijk betekent dit dat één of meerdere medewerkers een opleiding volgen tot bedrijfshulpverlener. Bedrijfshulpverleners hebben onder meer als taak eerste hulp te verlenen bij een ongeval, een beginnende brand te bestrijden, werknemers in noodsituaties te evacueren en de hulpverleningsorganisaties te alarmeren. Maar ook in andere wetgeving staat de veiligheid op uw werkplek centraal. Zo moet een gebouw waar grotere groepen mensen verblijven een gebruiksvergunning hebben. Een gebruiksvergunning is een vergunning voor het brandveilig gebruik van gebouwen en stelt onder meer eisen aan de brandveiligheidsvoorzieningen zoals brandmeldinstallaties, nooduitgangen en blusapparatuur.

De zorg voor een brandveilige werkplek is niet alleen een zaak voor de overheid en de werkgever. Ook de medewerkers kunnen veel betekenen voor een brandveilige werkomgeving. In de Arbeidsomstandighedenwet staat zelfs dat medewerkers verplicht zijn om zorg te dragen voor de eigen veiligheid en die van andere personen op de werkplek. Net zo als bij u thuis kunt u zelf veel doen om uw werkplek brandveilig(er) te maken. Een paar voorbeelden:

- Zet elektrische apparatuur uit aan het einde van uw werkdag.
- Gebruik alleen goedgekeurde elektrische apparatuur. Elektrische apparatuur op de werkplek moet gekeurd zijn.
- Gebruik zo weinig mogelijk verlengsnoeren en kabelhaspels. Als u kabelhaspels gebruikt, houd dan rekening met het maximale vermogen dat er op aangesloten mag worden en rol deze helemaal af.
- Leeg uw asbak niet in een prullenbak, maar doe dit in een vlamdovende afvalbak.
- Ieder bedrijf heeft wel een - kleine - voorraad brandgevaarlijke stoffen in huis, bijvoorbeeld brandspiritus. Zorg er voor dat deze voorraad inderdaad klein is en dat deze stoffen altijd in de daarvoor bestemde kast of ruimte staan.

Een goede voorbereiding

Ondanks alle veiligheidsmaatregelen, kan er toch altijd nog iets misgaan. Het is daarom belangrijk dat u zich, óók op uw werkplek, goed voorbereidt op calamiteiten.

Als er brand uitbreekt moet u weten wat u moet doen, hoe u de brand moet melden en bij wie. Weet u ook wie de bedrijfshulpverleners zijn in uw bedrijf en hoe u deze kunt bereiken? En wellicht heeft u een taak als zich een calamiteit voordoet. Veel bedrijven hebben niet alleen de bedrijfshulpverleners een taak gegeven bij een calamiteit, maar ook andere medewerkers. Deze hebben bijvoorbeeld de taak om tijdens een ontruiming een toiletgroep of vergaderruimte te controleren op achtergebleven personen. Informeer eens bij uw leidinggevende of bij de bedrijfshulpverlener(s) of u een dergelijke taak heeft.

Een beginnende brand kunt u zelf blussen. Daarvoor is het noodzakelijk dat er voldoende blusmiddelen beschikbaar zijn. Daarnaast is het belangrijk dat u weet waar de blusmiddelen zich bevinden en hoe u ze moet gebruiken. De blusmiddelen moeten goed zichtbaar en bereikbaar zijn en een vaste plaats hebben. Ze moeten ook klaar zijn voor direct gebruik en jaarlijks door een expert worden gecontroleerd en onderhouden. Op het blusapparaat bevindt zich een sticker waarop staat aangegeven wanneer de laatste controle plaatsvond en wanneer het apparaat opnieuw moet worden gecontroleerd. Bij brand is het belangrijk dat u het gebouw zo snel mogelijk kunt verlaten. Daarvoor is het nodig dat vluchtwegen vrij zijn van obstakels en de nooduitgangen - ook aan de buitenzijde - niet worden geblokkeerd door bijvoorbeeld kasten, fietsen of archiefdozen. Weet u overigens hoe de vluchtwegen lopen en waar de nooduitgangen zich bevinden?

Een goede voorbereiding op calamiteiten is ook in uw werkomgeving van levensbelang. Als er volgens u te weinig aandacht is voor brandveiligheid, bespreek dat dan met uw werkgever of leidinggevende.

Hoe brandveilig is uw onderneming?

Een brand kan uw onderneming grote materiële en immateriële schade toebrengen. Het is dan ook van belang dat u als eigenaar/beheerder maatregelen treft die helpen om brand te voorkomen. Om u te helpen uw onderneming brandveilig te maken, is de cd-rom 'Brandveilig Ondernemen' ontwikkeld. Met deze interactieve checklist kunt u uw hele onderneming nalopen en alles te weten komen over brandveiligheid. De cd 'Brandveilig Ondernemen' is te downloaden via www.brandpreventie-week.nl.

Vakantieled

Miljoenen Nederlanders trekken er jaarlijks op uit om te genieten van een welverdiende vakantie. Caravan, camper, tent of boot gaan in veel gevallen mee. Helaas worden er jaarlijks honderden vakanties vroegtijdig afgebroken als gevolg van ongelukjes, meestal omdat er onvoldoende aandacht is besteed aan (brand)veiligheid.

Navraag bij de ANWB en verzekeraars leert dat incidenten als gevolg van brand, tijdens de vakantie, vele honderden malen per jaar voorkomen. Het wordt soms afgedaan met een klein berichtje in de krant, maar voor de betrokkenen gaat het om groot leed.

Spiritus en butaan verpesten vakantie

Hans zal die dag in augustus 2003 nooit meer vergeten. "We waren die dag aangekomen op onze camping in Oostenrijk. Wij besloten onze aankomst te vieren met een gezellige barbecueavond. Terwijl mijn vrouw het vlees uit de marinade haalde, begon ik met het aanmaken van de barbecue. Ik spreidde de zak houtskool uit in de bak en deed er wat aanmaakblokjes tussen. Het ging mij echter niet snel genoeg. Uit het aanrechtkastje in de caravan pakte ik de fles spiritus. Maar voordat de spiritus op de houtskool terecht kwam, vatte het goedje al vlam. Een bijna onzichtbaar vlammetje sprong over naar de plastic spiritusfles. Door de schrik kneep ik in de fles, waardoor de volledige inhoud van de fles naar buiten spoot. De mouw van mijn trainingsjack vatte vlam en de fles viel op de grond.

Paniek

Ik was hevig in paniek en trok zo snel mogelijk mijn jack uit. Een toegesnelde buurman bluste met een kleine brandblusser uit de auto de spiritusfles die op de grond lag. Ik kon die eerste avond van mijn vakantie al direct naar een dokter. Mijn vakantiegevoel was meteen verdwenen. Ik heb er een fors

litteken aan overgehouden, maar het had allemaal nog veel erger kunnen aflopen. Ik heb enorm veel geluk gehad."

Butaan

Minder goed liep het af met Petra. "Samen met mijn vriend was ik in de zomer van 2004 op vakantie in Zwitserland. In de bergen koelt het 's avonds vaak flink af. Gelukkig was onze caravan uitgerust met een gevelkachel. Faliekant fout was echter de keuze van de gassoort. In plaats van pro-

paan hadden we butaan meegenomen. En dat moet je in een koude omgeving nooit gebruiken. Dit gas komt, bij temperaturen onder nul, in vloeibare vorm vrij. Bij het ontsteken van de kachel ontstond een enorme steekvlam. Mijn vriend pakte de theedoek en wist de vlammen te doven en de afsluiter dicht te draaien. Ik liep derdeg-raads brandwonden op in mijn gezicht en was gedwongen mijn vakantie voort te zetten in een Zwitsers ziekenhuis."

Eerst water, de rest komt later!

- Brandende kleding is het beste met water te doven. Is dat niet aanwezig, doof de vlammen dan met een zwaar stuk textiel, zoals een jas of een (blus)deken. Rol het slachtoffer over de grond tot de vlammen doven. Voorkom dat het slachtoffer gaat rennen, want daardoor wakkeren de vlammen juist aan.
- Een brandwond moet, zo snel mogelijk, worden gekoeld met water. Koel circa 10 minuten met zacht stromend, lauw leidingwater. Indien er geen stromend water bij de hand is, kan koelen ook met natte doeken of slotwater. Dat is nog altijd beter dan niets doen! Maar let vooral bij kinderen en ouderen op voor het gevaar van onderkoeling.
- Verwijder tijdens het koelen de kleding, tenzij deze aan de huid gekleefd zit.
- Waarschuw een arts als er blaren zijn of als de huid er aangetast uitziet. En doe dit ook altijd als de brandwond is veroorzaakt door een chemisch product of door elektriciteit.
- Smeer niets op een brandwond. Verzorg de wond door deze af te dekken met steriel verband, schone doeken of lakens.
- Geef het slachtoffer nooit iets te eten of te drinken.
- Zorg er voor dat het slachtoffer zittend wordt vervoerd. Het hoofd moet altijd hoger zijn dan de rest van het lichaam in verband met mogelijke vochtophoping.

Barbecue veilig!

Onderzoek van de Nederlandse Brandwonden Stichting naar het barbecuegedrag in Nederland wijst uit dat barbecueën onveilig gebeurt. Per seizoen lopen 100 mensen daarbij ernstige brandwonden op. Ruim 20% steekt de barbecue aan met spiritus, brandgel of petroleum. En ruim 60% van de ondervraagden geeft aan tijdens de barbecue geen blusmiddel bij de hand te hebben. Om nieuwe slachtoffers te voorkomen, startte de Nederlandse Brandwonden Stichting in het voor-

jaar van 2006 een campagne die wijst op de risico's rond barbecueën. Kijk op de campagne-website: www.barbecueveilig.nl.

Een prettige vakantie!

Brandpreventie

Tijdens uw vakantie moet u vooral ontspannen en zorgeloos kunnen genieten van uw vrije tijd. Een fijne vakantie begint met een goede voorbereiding. U kunt, voordat u uw koffers pakt, een aantal maatregelen treffen die bijdragen aan een brandveilige vakantie.

Maar ook tijdens uw vakantie is het belangrijk te letten op een veilige omgeving voor u en uw reisgenoten. Hieronder volgt een aantal tips voor een prettige vakantie!

Gasflessen

Wanneer u gebruik maakt van flessengas, ga dan uiterst zorgvuldig te werk bij het plaatsen en gebruiken van gasflessen. Neem uitgebreid de tijd om de gebruiksaanwijzing en de veiligheidsvoorschriften voor gasflessen en gasapparatuur door te nemen. En komt u er niet uit? Schakel dan vakmensen in.

Er is een aantal zaken waar u aan moet denken bij het installeren. Zet een gasfles altijd op een voor gasflessen bestemde plaats. De meeste caravans en campers zijn voorzien van een disselbak of een speciale plaats voor een gasfles. Zet de gasflessen ook altijd rechtop - ook tijdens het vervoer - en zorg dat er voldoende ventilatie aanwezig is. Plaats geen spullen rondom de gasfles die de openingen af kunnen sluiten.

Gebruik geen slangen die langer zijn dan 1 meter en let erop dat dit goedgekeurde hogedrukslangen zijn. Vervang deze hogedrukslangen ten minste eens per twee jaar. Zorg dat de slangverbindingen aan beide zijden zijn voorzien van slangklemmen, die het losraken van de slang voorkomen. Gebruik altijd de juiste drukregelaar tussen gasfles en gasapparaat. De vereiste gasdruk vindt u op het typeplaatje van het betreffende gasapparaat.

Sluit u op één fles apparaten met verschillende druk aan, dan moet u ook verschillende drukregelaars gebruiken. Daarbij monteert u de regelaar die de hoogste druk doorlaat het dichtst bij de gasfles. Vervang een drukregelaar om de 5 jaar, met het oog op slijtage van de bewegende delen.

Vul gasflessen nooit zelf, maar laat dit doen door een erkend vulstation. Gebruik nooit LPG (autogas) in gasflessen. Dit is levensgevaarlijk en bovendien verboden.

Verwissel gasflessen altijd buiten uw caravan of tent. En kookt u in de tent, zet het gastoestel dan niet te dicht bij het tentdoek. Als u de gasfles niet gebruikt, draai

dan de afsluiter dicht. En kom nooit met een vlam of brandende sigaar of sigaret bij een gasfles.

Koolmonoxide

Koolmonoxide is een zeer gevaarlijk en giftig gas. Het verraderlijke aan dit gas is dat het niet waarneembaar is door onze zintuigen. Het is kleurloos, reukloos en smaakloos. Als brandstoffen niet volledig verbranden vormt zich koolmonoxide. Dit kan te maken hebben met een niet goed werkend, vervuild apparaat of een vervuilde afvoerleiding. Goed onderhoud is dus van levensbelang!

Gebrek aan ventilatie in kleine ruimten is ook een belangrijke oorzaak van koolmonoxidevergiftiging. Dat komt nogal eens voor in caravans en op boten. Goed ventileren is dus enorm belangrijk.

Veel condens op de ramen in huis, caravan of boot kan een aanwijzing zijn voor de aanwezigheid van koolmonoxide. Let ook op de kleur van de (waak)vlam. Een (waak)vlam hoort blauw te zijn. Is deze oranje van kleur, dan is er sprake van onvolledige verbranding van gas. Maar alleen een erkend vakman kan vaststellen of uw gastoestel koolmonoxide produceert. Het komt namelijk wel voor dat er toch koolmonoxide wordt gemeten als de (waak)vlam blauw is. Laat daarom elk jaar uw gastoestel controleren. Vooral in (kleine) ruimten waarin wordt gekookt, zoals een caravan, boot of vakantiehuisje, is het aan te raden een koolmonoxidemelder te plaatsen. Bij een te hoog percentage koolmonoxide geeft de melder een luid alarm, zodat u tijdig wordt gewaarschuwd.

Barbecueën

Plaats de barbecue op een vlakke ondergrond en zorg dat de barbecue niet in de buurt staat van brandbare materialen als tenten en droge bosjes. Vonken kunnen gemakkelijk brand veroorzaken. Het is ook belangrijk om stil te staan bij de kleding die u draagt tijdens het barbecueën. Sommige kleding is erg brandbaar, andere minder. Zorg er ook voor dat spelende kinderen en/of huisdieren de barbecue niet omver kunnen lopen. Gebruik bij het aanmaken zogenaamde aanmaakblokjes en nooit benzine, petroleum, brandgel (brandpasta) of spiritus. Houd altijd een brandblusser of emmer water bij de hand, zodat u snel kunt handelen als het fout gaat. Na gebruik kunt u een nog brandende barbecue afdekken met zand. Ga nooit met een brandende barbecue lopen, maar wacht totdat deze helemaal is afgekoeld.

Hotel of vakantiewoning

Let bij aankomst in uw hotel of vakantiewoning op de getroffen brandpreventieve voorzieningen. Hotels en vakantiewoningen beschikken meestal over een plattegrond waarop nooduitgangen,

vluchtroutes, blusapparaten en melders zijn aangegeven. Als er geen plattegrond in uw hotel of huisje te vinden is, vraag er dan naar bij de receptie. Kijk goed waar de nooduitgangen zich bevinden en hoe deze te openen zijn. En stel u op de hoogte van de vluchtroutes. Ga ook na hoe u wordt gewaarschuwd bij een eventuele calamiteit en hoe en bij wie u een calamiteit moet melden.

Brandblusser

Zorg voor een brandblusser in uw vakantieverblijf. Plaats die bij de uitgang van uw tent, caravan, camper of boot. Let bij het kopen van een brandblusser er op dat deze is voorzien van het rijkskeurmerk. Deze toestellen zijn gecontroleerd op veiligheid, deugdelijkheid en werking.

Brandweer Beuningen
T (024) 678 08 56
www.brandweerbeuningen.nl

Brandweer Bommelerwaard
T (0418) 63 88 88

Brandweer Buren
T (0344) 57 92 79
www.brandweerburen.nl
www.brandweerlienden.nl
www.brandweermaurik.nl
www.brandweerbeusichem.nl

Brandweer Culemborg
T (0345) 47 79 86
www.brandweerculemborg.nl

Brandweer Druten
T (0487) 58 01 12 / (0487) 58 01 13
www.brandweerdruuten.nl

Brandweer Geldermalsen -
Neerijnen - Lingewaal
T (0345) 58 67 40

Brandweer Heumen
T (024) 358 84 30
www.brandweerheumen.nl

Brandweer Millingen aan de Rijn -
Ubbergen - Groesbeek
T (024) 399 61 11

Brandweer Neder-Betuwe
T (0488) 44 99 00
www.brandweerneder-betuwe.nl
www.jeugdbrandweerneder-betuwe.nl

Brandweer Nijmegen
T (024) 329 75 77
www.nijmegen.nl/brandweer

Brandweer Tiel
T (0344) 67 57 57
www.brandweertiel.nl

Brandweer West Maas en Waal
T (0487) 59 25 40
www.westmaasenwaal.nl

Brandweer Wijchen
T (024) 649 22 29
www.brandweeriwijchen.nl

Regionale Brandweer Gelderland-Zuid
T (024) 327 15 00
www.rbgz.nl

De brandweer in Gelderland-Zuid

De gemeentelijke brandweerkorpsen en het regiobureau van de Regionale Brandweer Gelderland-Zuid vormen samen 'de brandweer in Gelderland-Zuid'.

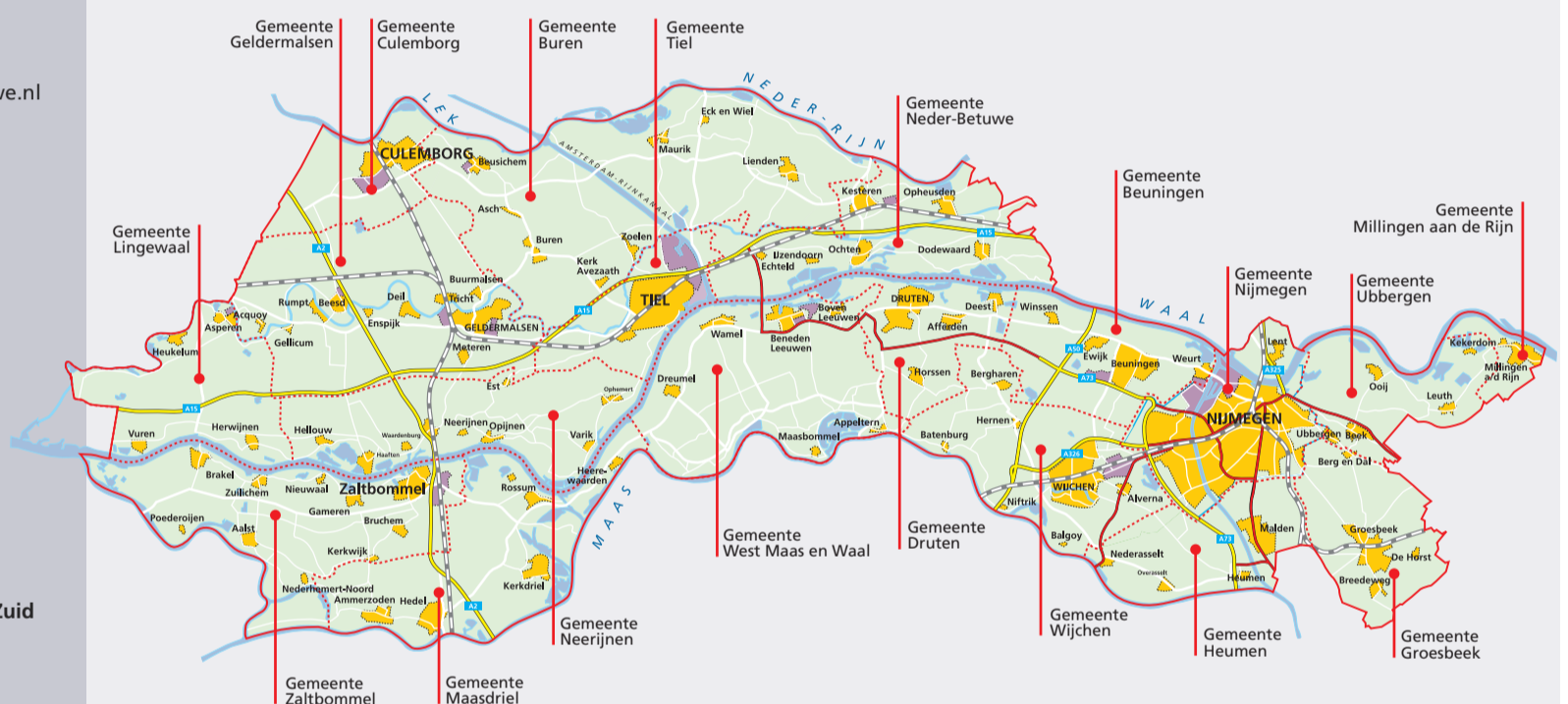
Brandweezorg is een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Alle 18 gemeenten in de regio Gelderland-Zuid hebben een brandweerkorps. Een aantal van deze korpsen werkt samen binnen een intergemeentelijk samenwerkingsverband. In de korpsen staan de vrijwillige en beroeps brandweermannen en -vrouwen 24 uur per dag, 365 dagen in het jaar klaar om branden te bestrijden of hulp te verlenen bij ongevallen.

De gemeentelijke brandweerkorpsen werken samen in regionaal verband. De Regionale Brandweer Gelderland-Zuid is de overkoepelende brandweerorganisatie van de 18 gemeenten in Gelderland-Zuid. De regionale brandweer ondersteunt de korpsen/gemeenten in hun taken op het

In de korpsen staan de vrijwillige en beroeps brandweermannen en -vrouwen 24 uur per dag, 365 dagen in het jaar klaar om branden te bestrijden of hulp te verlenen bij ongevallen.

gebied van rampenbestrijding en brandweezorg. Een kerntaak van de regionale brandweer betreft de voorbereiding op rampen en grote incidenten. Hierbij werkt de regionale brandweer nauw samen met de andere hulpverleningsdiensten en de gemeenten in Gelderland-Zuid.

Denk vooruit

DENK VOORUIT

Het leven is niet zonder risico's. Iedereen loopt de kans betrokken te raken bij een incident of een ramp. De overheid probeert op allerlei manieren de risico's zo klein mogelijk te houden en zorgt dat zij goed is voorbereid op een mogelijke ramp. Zo liggen er aanvalsplannen, rampbestrijdingsplannen en rampenplannen klaar om in geval van een incident of een calamiteit toe te passen. Verder vormen trainen en oefenen door hulpverleningsorganisaties en gemeenten belangrijke schakels in de voorbereiding op incidenten en rampen. Zulke oefeningen vinden regelma-

tig plaats. Zo weten deze organisaties wat hen in geval van een calamiteit te doen staat.

Maar ook voor u is het zinvol te weten met welke risico's u kunt worden geconfronteerd en hoe u zich op calamiteiten kunt voorbereiden.

Kijk daarom op www.crisis.nl. Via het invullen van uw postcode krijgt u een beeld van de risico's in uw omgeving. Tevens geeft deze website u informatie over hoe u zich kunt voorbereiden en wat u moet doen tijdens een ramp.

Meer informatie over de risico's in uw omgeving vindt u op: <http://risicokaart.gelderland.nl>

Om hun werk goed en veilig te kunnen doen moeten brandweermedewerkers regelmatig oefenen.

Colofon

Deze Brandpreventie-kant is een gezamenlijke uitgave van de brandweerkorpsen en de regionale brandweer in de regio Gelderland-Zuid.

Redactie:

Jeroen Brakels, Brandweer Tiel
Herman Isendam, Regionale Brandweer Gelderland-Zuid
Frans Jansen, Brandweer Bommelerwaard
Ed Kuijper, Brandweer Nijmegen
Eric Metz, Brandweer Nijmegen
Hanneke Noij, Regionale Brandweer Gelderland-Zuid
Els Putter, Regionale Brandweer Gelderland-Zuid
Theo de la Ruelle, Brandweer Beuningen
Helga Gerrits, Regionale Brandweer Gelderland-Zuid, eindredactie

Redactieadres:

Regionale Brandweer Gelderland-Zuid
Cluster Communicatie
Postbus 1120, 6501 BC Nijmegen
Telefoon (024) 327 15 07
E-mail: h.gerrits@rbgz.nl

Foto's:

Peter Laarakker, Photodesign Weurt
Henk Baron, Ooij
Nederlandse Brandwonden Stichting

Vormgeving:

Maarten Slooves, Grave

Drukwerk:

JanssenPers, Gennep